TOSHKENT SHAHAR STATISTIKA BOSHQARMASI

TOSHKENT SHAHRIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO‘YICHA MA’LUMOT

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra
(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida shakllantirildi

KORXONA VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI

So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g‘oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo‘llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta’minlash bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

Xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy bo‘g‘ini hisoblanib, bugungi kunda mazkur sohani jadallik bilan rivojlantirish, tadbirkorlar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, ularning safini yanada kengaytirish va rag‘batlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilyapti.

Jumladan, 2023 - yil 1 - avgust holatiga Toshkent shahrida faoliyat ko‘rsa-tayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni (fermer va dehqon xo‘ja-liklaridan tashqari) 94,9 mingtani tashkil etdi, ulardan kichik korxona va mikrofirmalar soni 86,6 mingta yetdi.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risida umumiy ma’lumotlar

fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari, 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

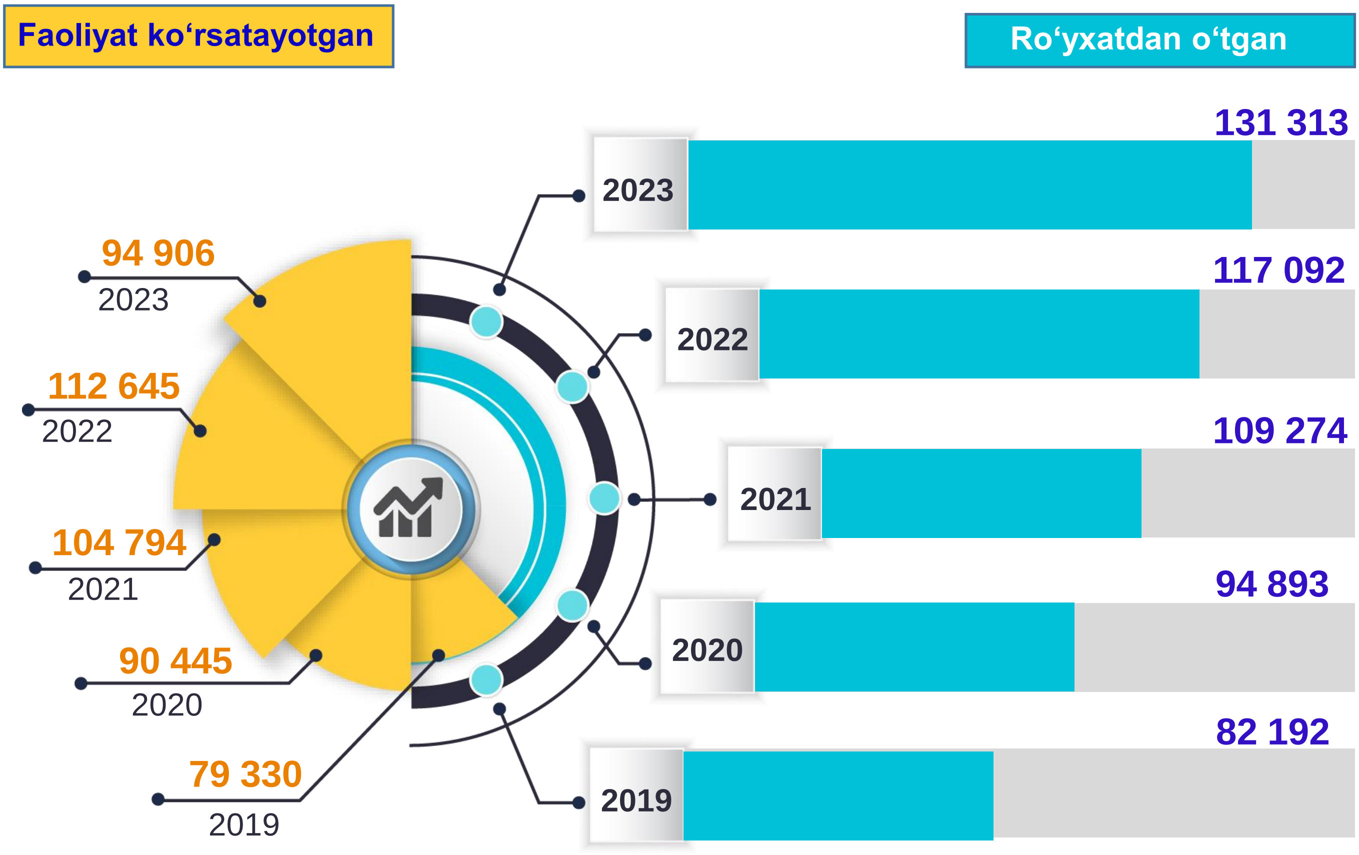

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar

2023 - yil yanvar - iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

2023	10 004
2022	9 237
2021	10 296
2020	8 603
2019	12 505

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

2019	2020	2021	2022	2023
15,8 %	9,5 %	9,8 %	8,2 %	10,5 %

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

76
11,9 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

888
7,7 %

Sanoat

716
10,2 %

Qurilish

3 794
12,5 %

Savdo

486
12,5 %

Tashish va saqlash

696
13,2 %

Yashash va ovqatlanish

648
14,2 %

Axborot va aloqa

186
9,2 %

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

2 514
8,5 %

Boshqa turlar

2023 - yil yanvar – iyul oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni 2022 - yilning mos davri bilan solishtirilganda 767 taga ko‘payganligini ko‘rish mumkin.

Hududlar kesimida

Mirzo Ulug‘bek tumani	1328	11,7 %	Mirobod tumani	891	11,0 %
Yunusobod tumani	1163	10,1 %	Shayxontohur tumani	812	9,1 %
Chilonzor tumani	1137	9,8 %	Uchtepa tumani	645	8,3 %
Yashnobod tumani	941	11,5 %	Sergeli tumani	606	11,6 %
Olmazor tumani	921	10,2 %	Yangihayot tumani	425	17,2 %
Yakkasaroy tumani	894	10,8 %	Bektemir tumani	241	9,6 %

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

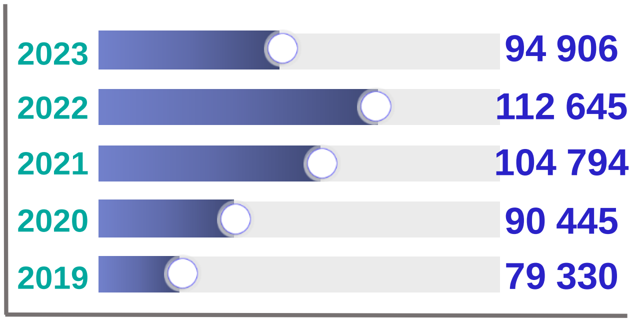

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

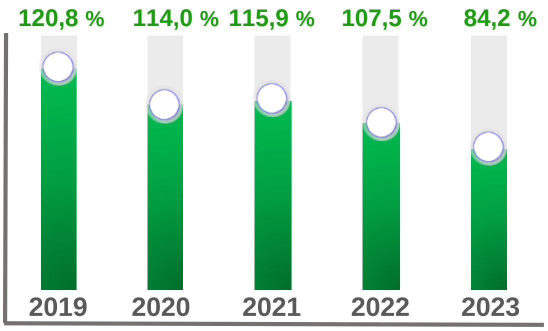

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

640

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

11 502

Sanoat

7 010

Qurilish

30 340

Savdo

3 881

Tashish va saqlash

5 262

Yashash va ovqatlanish

4 554

Axborot va aloqa

2 028

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

29 689

Boshqa turlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni 94 906 tani tashkil etib, bunda sohalar bo‘yicha yuqori ko‘rsatkichlar savdo – 30 340 tani, sanoat – 11 502 tani, qurilish – 7 010 tani tashkil etadi.

Hududlar kesimida

Chilonzor tumani	11 548	Yashnobod tumani	8 203
Yunusobod tumani	11 464	Mirobod tumani	8 071
Mirzo Ulug‘bek tumani	11 336	Uchtepa tumani	7 742
Olmazor tumani	9 064	Sergeli tumani	5 243
Shayxontohur tumani	8 959	Bektemir tumani	2 520
Yakkasaroy tumani	8 292	Yangihayot tumani	2 464

Yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil yanvar - iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

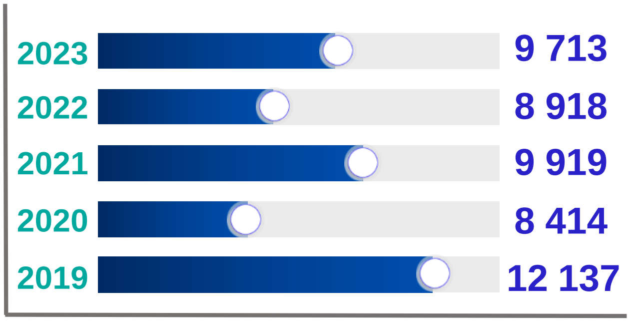

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

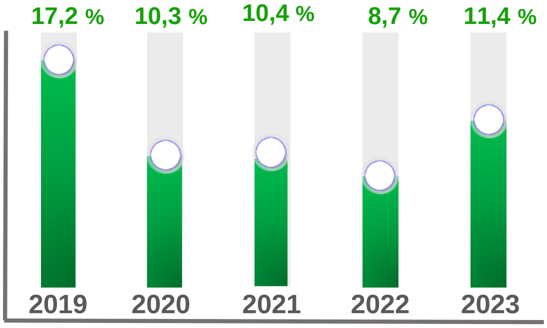

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

75
12,0 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

885
7,7 %

Sanoat

713
10,2 %

Qurilish

3 794
12,5 %

Savdo

486
12,6 %

Tashish va saqlash

696
13,2 %

Yashash va ovqatlanish

647
14,4 %

Axborot va aloqa

185
10,3 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

2 232
10,9 %

Boshqa turlar

Davlatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlariga qulay shart-sharoitlar yaratish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida ularning yildan-yilga investitsiya va ishbilarmonlik muhiti yaxshilanib borayotgani namoyon bo‘lmoqda. 2023 - yil yanvar - iyul oylarida yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari soni 9 713 tani tashkil qilmoqda.

Hududlar kesimida

Mirzo Ulug‘bek tumani	1 280	12,8 %	Mirobod tumani	860	12,1 %
Yunusobod tumani	1 124	11,1 %	Shayxontohur tumani	793	10,1 %
Chilonzor tumani	1 108	10,8 %	Uchtepa tumani	628	8,8 %
Yashnobod tumani	921	12,4 %	Sirg‘ali tumani	594	12,2 %
Olmazor tumani	892	10,8 %	Yangihayot tumani	409	18,3 %
Yakkasaroy tumani	867	11,4 %	Bektemir tumani	237	10,1 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

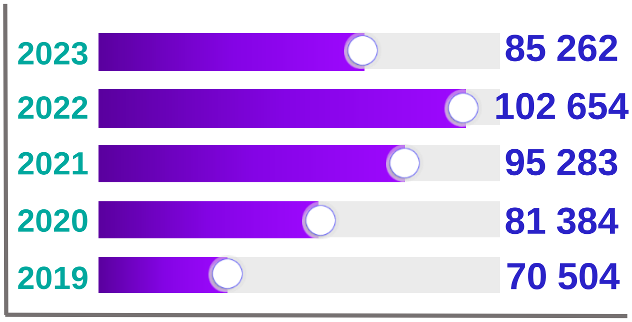

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

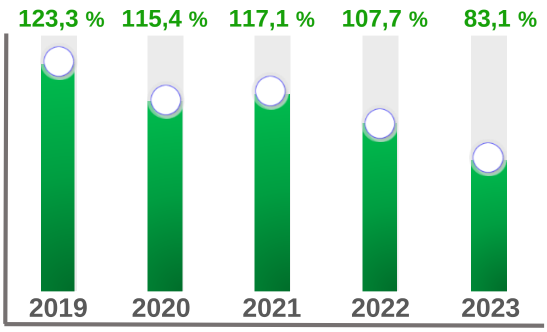

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

626

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

11 466

Sanoat

6 997

Qurilish

30 334

Savdo

3 866

Tashish va saqlash

5 259

Yashash va ovqatlanish

4 504

Axborot va aloqa

1 790

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

20 420

Boshqa turlar

Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari soni 2023 - yil 1- avgust holatiga 85,2 mingtani tashkil etmoqda. Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlarning asosiy qismi: savdo – 35,6 foiz, sanoat – 13,4 foiz, qurilish – 8,2 foiz, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar – 6,2 foizni tashkil qilmoqda.

Hududlar kesimida

Chilonzor tumani	10 301	Yashnobod tumani	7 399
Yunusobod tumani	10 167	Mirobod tumani	7 134
Mirzo Ulug‘bek tumani	10 022	Uchtepa tumani	7 116
Olmazor tumani	8 236	Sergeli tumani	4 871
Shayxontohur tumani	7 844	Bektemir tumani	2 358
Yakkasaroy tumani	7 575	Yangihayot tumani	2 239

Yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil yanvar - iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

2023	9 627
2022	8 821
2021	9 854
2020	8 376
2019	12 088

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

2019	2020	2021	2022	2023
17,3 %	10,4 %	10,5 %	8,7 %	11,5 %

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

75
12,0 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

885
7,8 %

Sanoat

713
10,3 %

Qurilish

3 794
12,7 %

Savdo

486
12,8 %

Tashish va saqlash

696
13,4 %

Yashash va ovqatlanish

647
14,8 %

Axborot va aloqa

185
10,7 %

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

2 146
10,9 %

Boshqa turlar

Mamlakat iqtisodiyotining “sog‘lomligi”ni baholashning muhim omili – kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat ko‘rsatishi bo‘lib, bu uning moslashuvchanligi va doimiy o‘zgaruvchan iqtisodiy vaziyatlarga moslasha olish ko‘rsatkichidir.

Shunda, 2023 - yil yanvar-iyul oylarida yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari soni 2022 - yilning mos davriga nisbatan 806 taga ko‘paydi.

Hududlar kesimida

Mirzo Ulug‘bek tumani	1 269	12,9 %	Mirobod tumani	851	12,3 %
Yunusobod tumani	1 109	11,2 %	Shayxontohur tumani	786	10,3 %
Chilonzor tumani	1 101	10,9 %	Uchtepa tumani	621	8,8 %
Yashnobod tumani	914	12,6 %	Sergeli tumani	591	12,4 %
Olmazor tumani	888	10,9 %	Yangihayot tumani	407	18,5 %
Yakkasaroy tumani	857	11,5 %	Bektemir tumani	233	10,0 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

Yillar kesimida soni

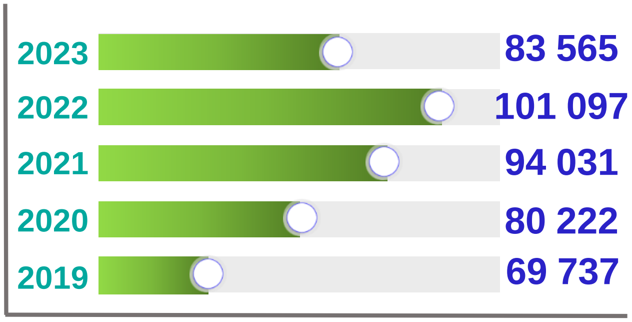

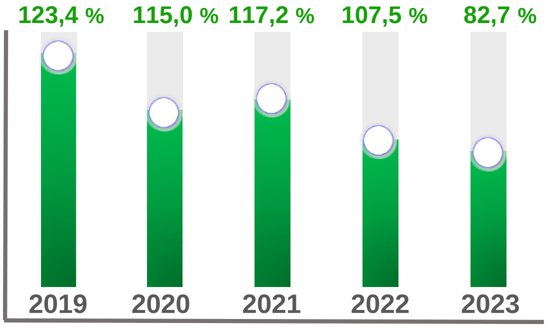

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Tumanlar kesimda eng ko‘p kichik biznes subyektlari Chilonzor tumani (10,9 foiz), Yunusobod tumani (11,2 foiz), Mirzo Ulug‘bek tumani (12,9 foiz), Olmazor tumani (10,9 foiz) va Shayxontohur tumani (10,3 foiz) da faoliyat ko‘rsatmoqda. Ushbu hududlarda jami kichik biznes subyektlari soning 50 foizdan ortig‘i faoliyat ko‘rsatmoqda. Ma’lumki ayni paytda kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida ilg‘or faoliyat yuritmoqda.

Hududlar kesimida

Chilonzor tumani	10 105	Yashnobod tumani	7 228
Yunusobod tumani	9 943	Uchtepa tumani	7 061
Mirzo Ulug‘bek tumani	9 805	Mirobod tumani	6 938
Olmazor tumani	8 119	Sergeli tumani	4 775
Shayxontohur tumani	7 651	Bektemir tumani	2 321
Yakkasaroy tumani	7 420	Yangihayot tumani	2 199

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Shayxontohur tumani	89
Mirzo Ulug‘bek tumani	88
Yunusobod tumani	76
Yashnobod tumani	59
Yakkasaroy tumani	52
Olmazor tumani	50
Chilonzor tumani	49
Sergeli tumani	46
Uchtepa tumani	37
Mirobod tumani	37
Bektemir tumani	36
Yangihayot tumani	21

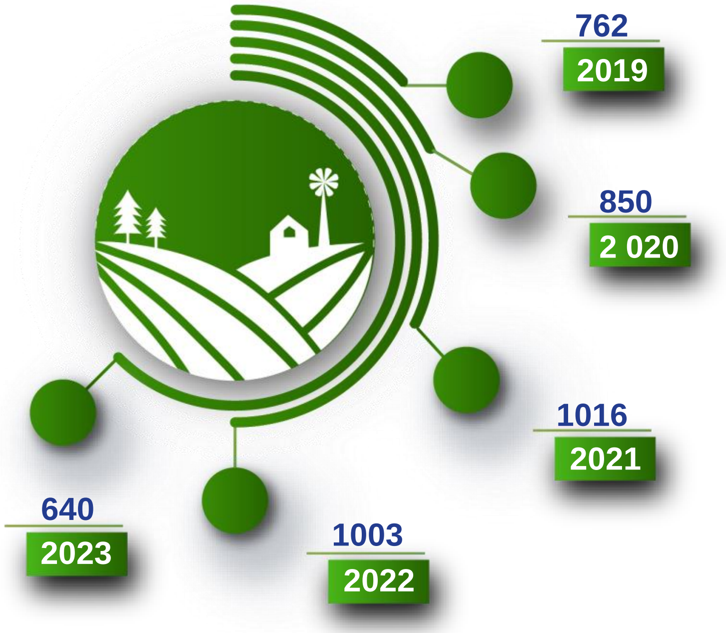

O‘zbekiston Respublikasida mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning chuqur o‘ylangan strategiyasi izchil amalga oshirilmoqda.

Davlatimiz iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarining muhim tarkibiy qismlaridan biri meva-sabzavot yetishtirishga qaratilgan. Bunday yondashuv aholi ehtiyojlarini to‘liq ta’minlash, ularning salomatligini saqlash va bandlik shart-sharoitlarini yaratishda asosiy yo‘nalishlardan biriga aylandi.

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Olmazor tumani	1 393
Chilonzor tumani	1 349
Uchtepa tumani	1 250
Yunusobod tumani	1 125
Yashnobod tumani	1 044
Mirzo Ulug‘bek r tumani	1 029
Shayxontohur tumani	938
Yakkasaroy tumani	902
Segeli tumani	808
Mirobod tumani	656
Yangihayot tumani	520
Bektemir tumani	488

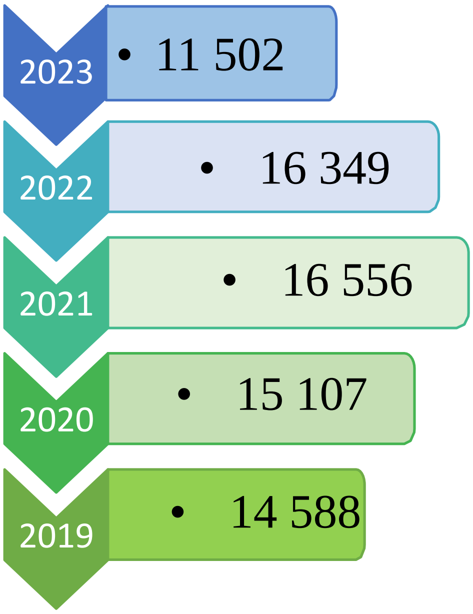

Sanoat tarmog‘i iqtisodiy tarmoqlar ichida eng yuqori salohiyatga ega bo‘lgan tarmoqlardan hisoblanadi.

Sanoat korxonalari soni jami korxona va tashkilotlarning 12,2 foiz ulushini tashkil etdi. Shundan – 94,2 foizini ishlab chiqarish, 3,2 foizini tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash, 1,5 foizini suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish va 1,0 foizini elektr, gaz bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash tashkil etgan.

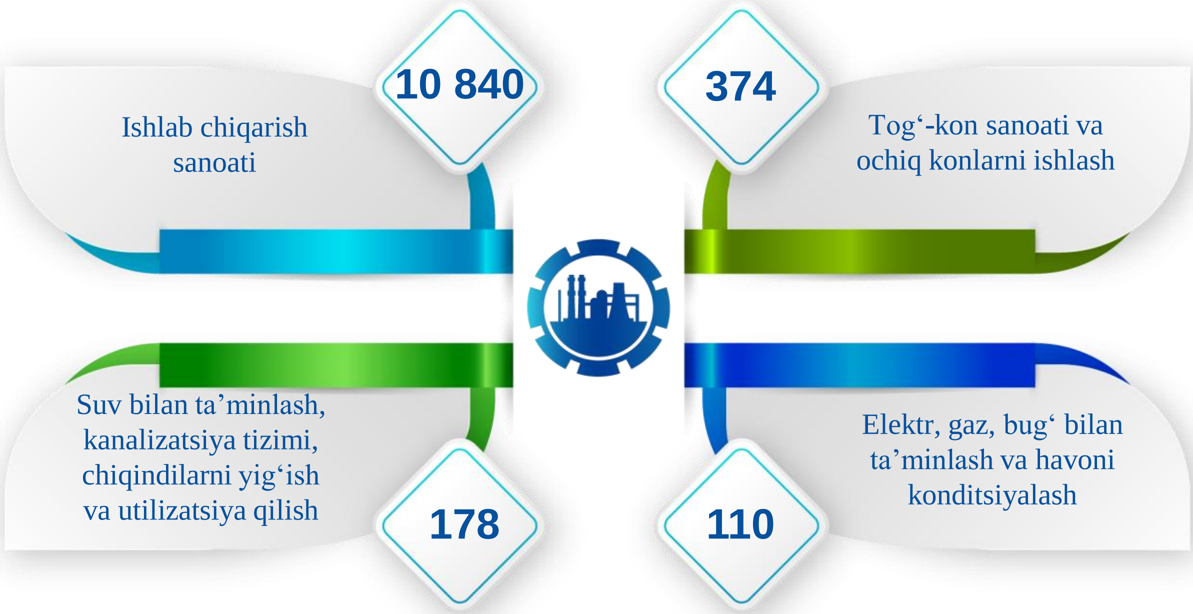

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Mirzo Ulug‘bek tumani	928
Yunusobod tumani	841
Chilonzor tumani	835
Yashnobod tumani	762
Yakkasaroy tumani	722
Mirobod tumani	621
Olmazor tumani	517
Shayxontohur tumani	511
Sergeli tumani	433
Uchtepa tumani	431
Yangihayot tumani	236
Bektemir tumani	173

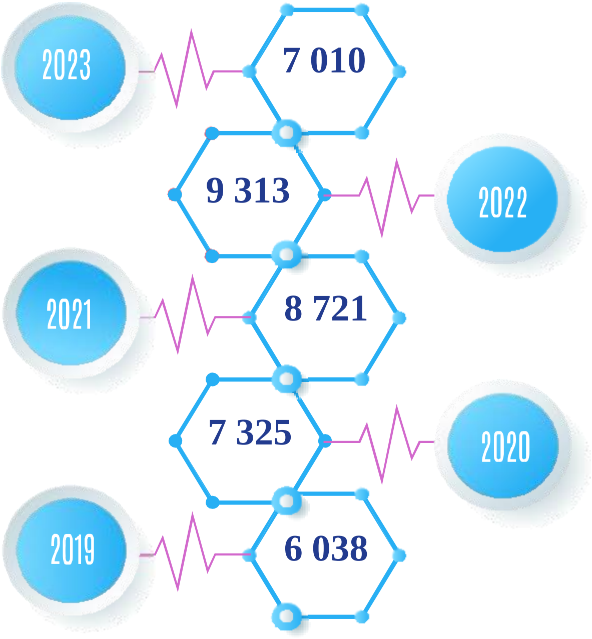

O‘zbekistonda keng ko‘lamli bunyodkorlik ishlari olib borilmoqda, zero bugungi bunyodkorlik — ertangi farovonlik demakdir. Shu sababli qurilish sanoati mamlakat iqtisodiyotining ustuvor tarmog‘i sifatida belgilangan. Qurilish sanoatining yo‘nalishlari bo‘yicha o‘tkazilgan tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- binolar va inshootlar qurish yo‘nalishi 48,7 foiz ulushni tashkil etdi;
- fuqarolik obyektlarini qurish yo‘nalishi 9,7 foiz ulushni tashkil etdi;
- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo‘nalishi 41,6 foiz ulushni tashkil etdi.

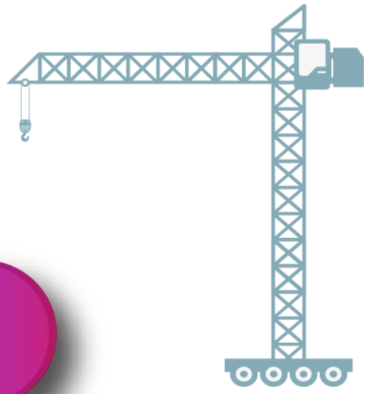

680 Fuqarolik obyektlarini qurish

2 915 Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari

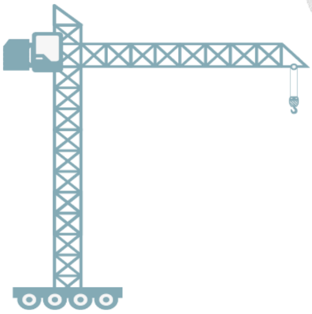

3 415 Bino va inshootlar qurish

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Chilonzor tumani	3 811
Olmazor tumani	3 400
Uchtepa tumani	3 222
Yunusobod tumani	3 161
Mirzo-Ulug‘bek tumani	3 117
Shayxontohur tumani	2 781
Yashnobod tumani	2 736
Yakkasaroy tumani	2 272
Mirobod tumani	2 117
Sergeli tumani	1 942
Bektemir tumani	1 009
Yangihayot tumani	772

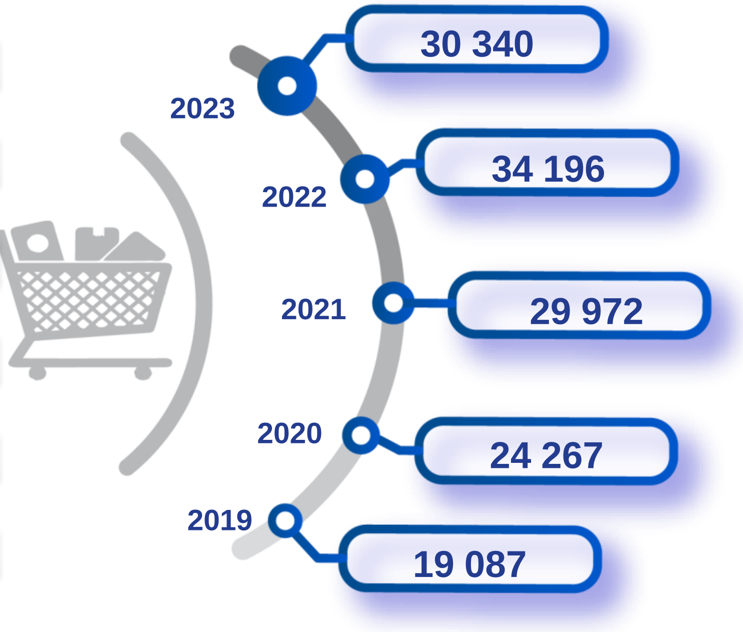

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, Toshkent shahrida faoliyat ko‘rsatayotgan har uchinchi korxona savdo sohasida faoliyat yuritadi, ularning 98,6 foizi yoki 29,9 mingtasi kichik biznes subyektlariga to‘g‘ri keladi.

Savdo sohasining yo‘nalishlar bo‘yicha taqsimoti quyidagicha:

- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo yo‘nalishi 42,6 foiz ulushni tashkil etadi;
- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo yo‘nalishida 49,6 foiz ulushni tashkil etadi;
- avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash yo‘nalishida 7,7 foiz ulushni tashkil etadi.

2 347
Avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash

15 053
Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo

12 940
Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Yunusobod tumani	694
Yakkasaroy tumani	616
Chilonzor tumani	614
Mirzo Ulug‘bek tumani	572
Mirobod tumani	512
Shayxontohur tumani	485
Olmazor tumani	485
Yashnobod tumani	449
Uchtepa tumani	372
Sergeli tumani	250
Bektemir tumani	125
Yangihayot tumani	88

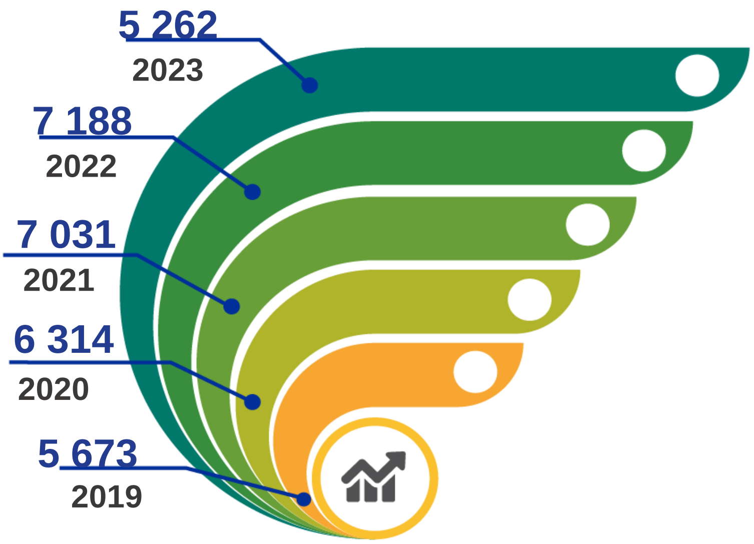

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar o‘sish sur’ati 2022 - yilning mos davriga nisbatan 73,2 foizni tashkil etdi. Ushbu xizmatlar sohasi tahlili shuni ko‘rsatdiki:

- mehmonxonalar, turistik oromgohlar, dam olish va ko‘ngilochar parklar yashash bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosiy faoliyati hisoblanib, 2023 - yil 1 – avgust holatiga ko‘ra, jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning 14,1 foiz ulushini tashkil etdi;

- restoran va buyurtma bo‘yicha oziq–ovqat va ovqat mahsulotlarini yetkazish, oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosi hisoblanib, jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasining 85,9 foiz ulushini tashkil etdi.

740 — Yashash bo‘yicha xizmatlar

4 522 — Oziq- ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko ‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Mirzo Ulug‘bek tumani	808
Yunusobod tumani	671
Mirobod tumani	544
Chilonzor tumani	520
Yakkasaroy tumani	479
Shayxontohur tumani	455
Yashnobod tumani	343
Olmazor tumani	306
Uchtepa tumani	196
Sergeli tumani	133
Yangihayot tumani	54
Bektemir tumani	45

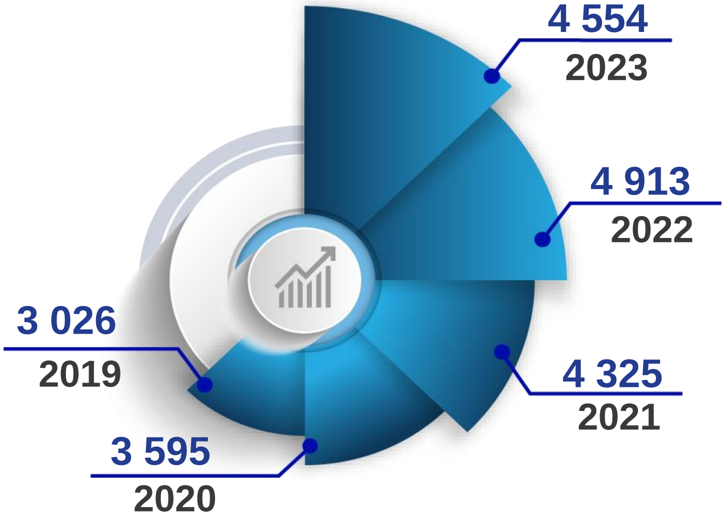

2023 - yil 1- avgust holatiga ko‘ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televizion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo‘nalishlarida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining 25,9 foizini tashkil etdi.

Dasturlar yaratish bo‘yicha faoliyat va teleko‘rsatuv va radioeshittirishlar hamda aloqa yo‘nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining 11,1 foizini tashkil etdi.

Kompyuter dasturlashtirish va axborot xizmati ko‘rsatish yo‘nalishlarida esa korxonalar soni, axborot va aloqa sohasidagi korxona va tashkilotlarning 63,0foizini tashkil etadi.

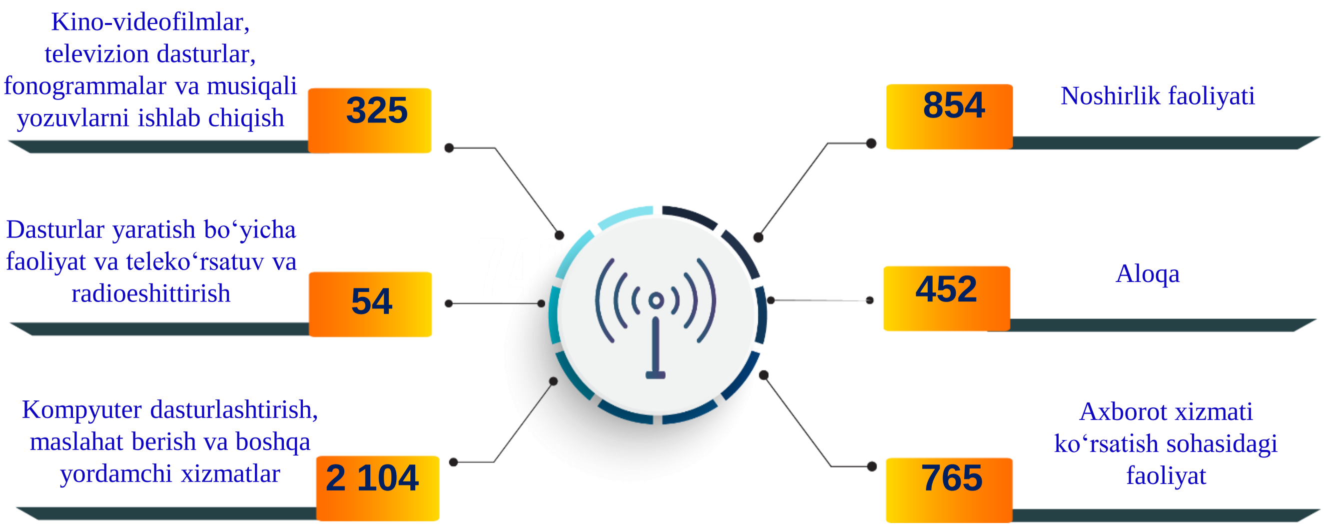

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Yunusobod tumani	326
Mirzo Ulug‘bek tumani	279
Chilonzor tumani	248
Olmazor tumani	233
Shayxontohur tumani	192
Yashnobod tumani	175
Uchtepa tumani	162
Mirobod tumani	123
Yakkasaroy tumani	113
Sergeli tumani	91
Yangihayot tumani	58
Bektemir tumani	28

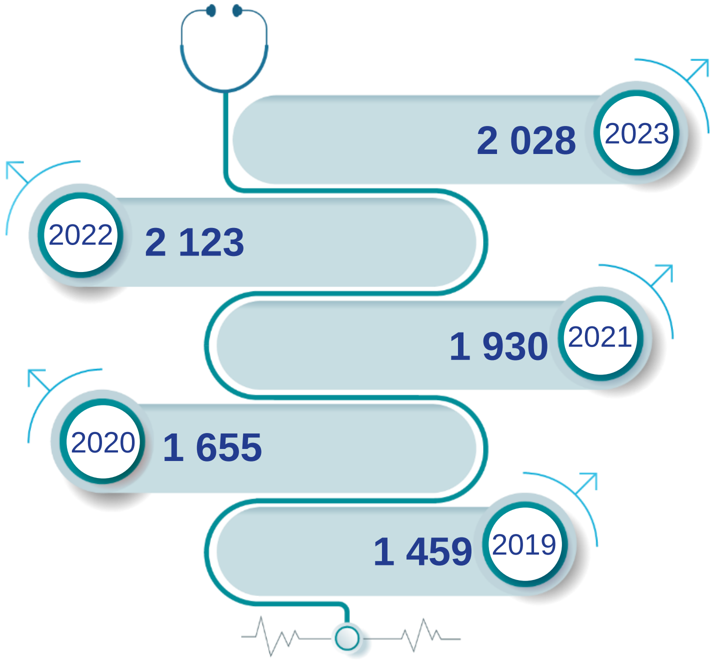

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan jami korxona va tashkilotlarning salmoqli qismi – 1 790 ta yoki 88,3 foiz ulushi tadbirkorlik subyektlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Yo‘nalishlar bo‘yicha tahlil shuni ko‘rsatadiki:

— 96,4 foiz korxonalar sog‘liqni saqlash yo‘nalishiga to‘g‘ri keladi;

—Yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash yo‘nalishidagi korxonalar soni 1,8 foizni tashkil etdi;

—Yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish yo‘nalishidagi korxonalar soni ushbu sohaning 1,8 foizini tashkil etdi;

Yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish
36

Yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash
36

Sog‘liqni saqlash sohasidagi faoliyat
1 956

Tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Chilonzor tumani	475
Mirobod tumani	446
Yunusobod tumani	435
Mirzo Ulug’bek tumani	435
Yakkasaroy tumani	406
Yashnobod tumani	367
Olmazor tumani	322
Shayxontohur tumani	307
Sergeli tumani	245
Uchtepa tumani	235
Bektemir tumani	117
Yangihayot tumani	91

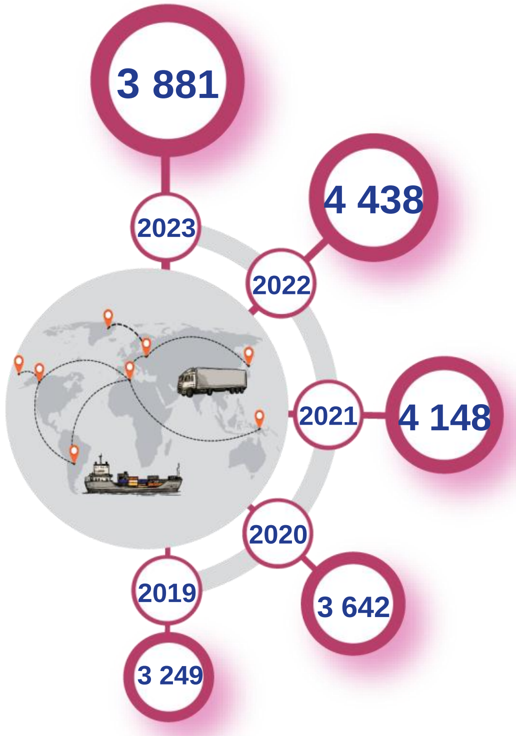

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar jami Toshkent shahridagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonaning 4,1 foiz ulushini tashkil etdi.

Tashish va saqlash xizmatlarining yo‘nalishlari bo‘yicha tahlillar shuni ko‘rsatdiki:

— quruqlikdagi va quvur transporti yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning jami tashish va saqlash xizmatlari sohasidagi ulushi 46,4 foizni tashkil etdi;

— ombor xo‘jaligi va yordamchi transport faoliyati yo‘nalishining jami tashish va saqlash xizmatlari sohasidagi ulushi 43,6 foizni tashkil etdi;

— pochta va kuryerlik faoliyati yo‘nalishidagi korxona tashlilotlarning ulushi esa jami tashish va saqlash xizmatlari sohasidagi ulushi 8,7 foizni tashkil etdi;

— havo transporti yo‘nalishida faoliyat yuritayotgan korxona va tashkilotlar soni jami tashish va saqlash xizmatlari sohasidagi ulushi 1,2 foizni tashkil etdi.

Suv transporti	Havo transporti	Pochta va kuryerlik faoliyati	Ombor xo‘jaligi va yordamchi transport faoliyati	Quruqlikdagi va quvur transporti
2	45	339	1 694	1 801

Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo'yicha umumiy ma'lumot

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko'ra, birlikda

Tadbirkorlik subyektlari soni | **Tadbirkorlik subyektlarining jamiga nisbatan ulushi**

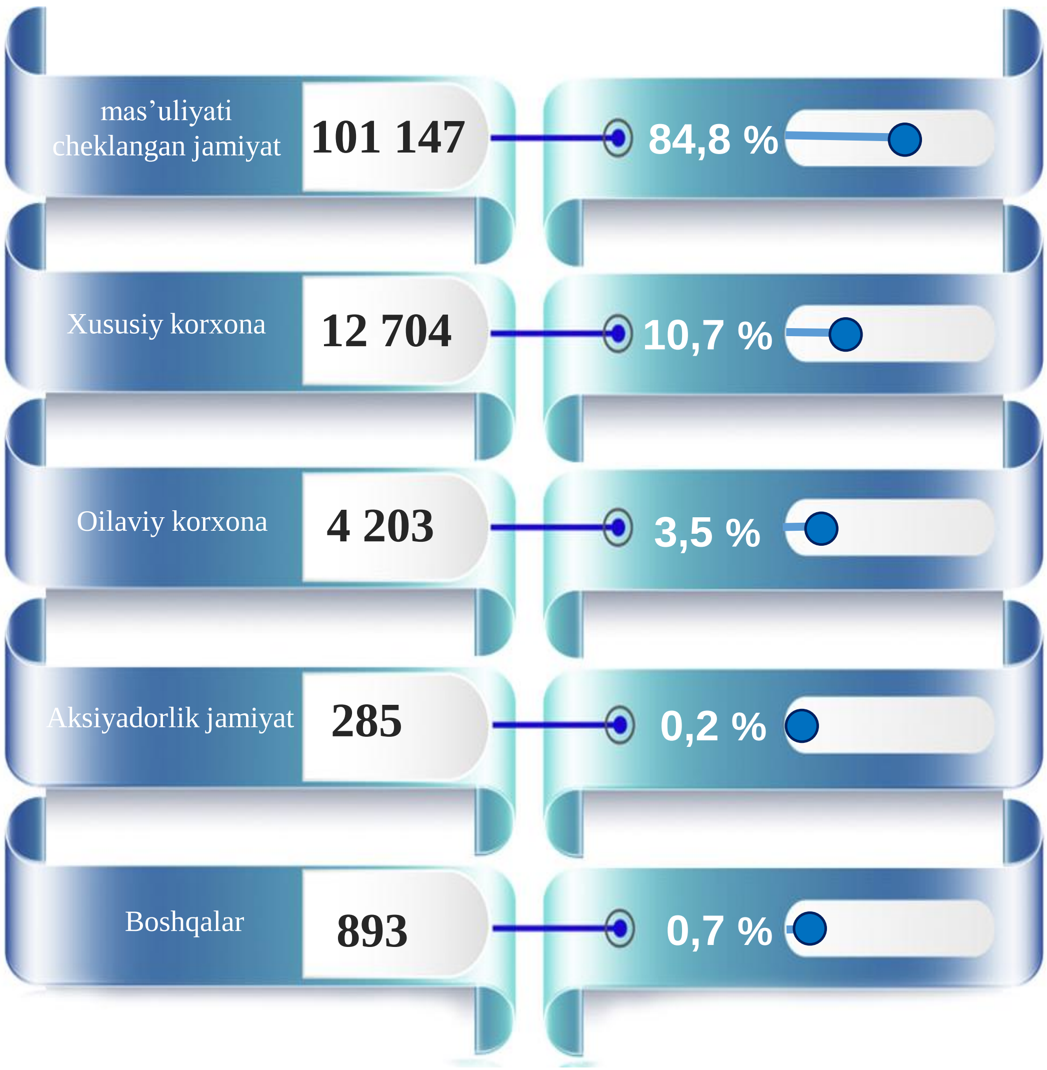

Tashkiliy-huquqiy shakl deganda, subyekt tomonidan mulkning biriktirilishi, shakllantirilishi va undan foydalanish usuli hamda uning bundan kelib chiquvchi huquqiy holati va faoliyat maqsadi tushuniladi. Shuningdek, quyidagilar bilan bog'liq masalalarni hal qilishda foydalaniladi:

- xo'jalik yurituvchi subyektlar to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan registr, reyestr va kadastrlarning axborot resurslarini shakllantirish;
- tashkiliy-huquqiy shakllar doirasida statistika ma'lumotlarini ishlab chiqish;
- idoralararo axborot almashinishini ta'minlash;
- ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni va hodisalarni tahlil qilish va prognozlashtirish.

Yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023 - yil yanvar - iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

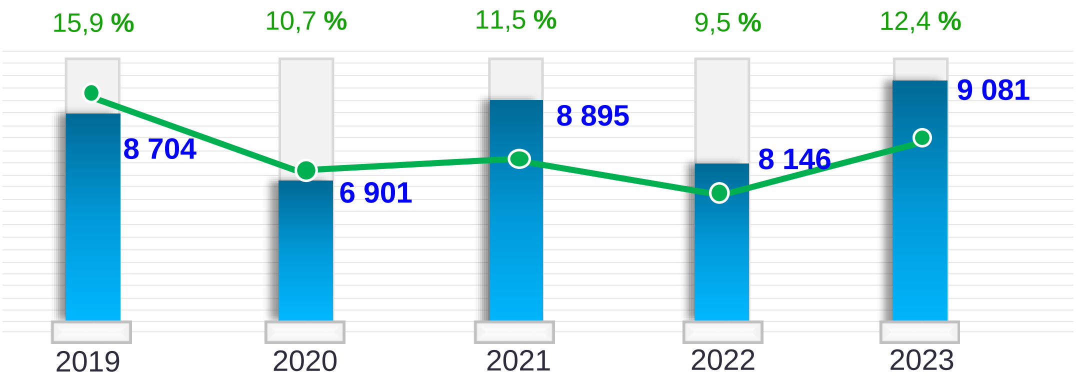

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

73 — **13,0 %**

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

804 — **8,5 %**

Sanoat

698 — **10,7 %**

Qurilish

3 478 — **13,6 %**

Savdo

465 — **13,3 %**

Tashish va saqlash

604 — **14,6 %**

Yashash va ovqatlanish

636 — **15,4 %**

Axborot va aloqa

172 — **11,4 %**

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

2 151 — **12,0 %**

Boshqa turlar

Mas’uliyati cheklangan jamiyati – bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyati hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zlari qo‘shgan hissalari qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning o‘z hissasini to‘la qo‘shmagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo‘yicha har bir ishtirokchi hissasining to‘lanmagan qismi qiymati doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Hududlar kesimida

Mirzo Ulug‘bek tumani	1 213	13,6 %	Mirobod tumani	820	12,8 %
Yunusobod tumani	1 065	12,0 %	Shayxontohur tumani	728	11,1 %
Chilonzor tumani	1 026	11,6 %	Uchtepa tumani	568	10,1 %
Yashnobod tumani	863	13,4 %	Sergeli tumani	543	12,9 %
Olmazor tumani	838	12,3 %	Yangihayot tumani	366	19,2 %
Yakkasaroy tumani	832	12,1 %	Bektemir tumani	219	11,3 %

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

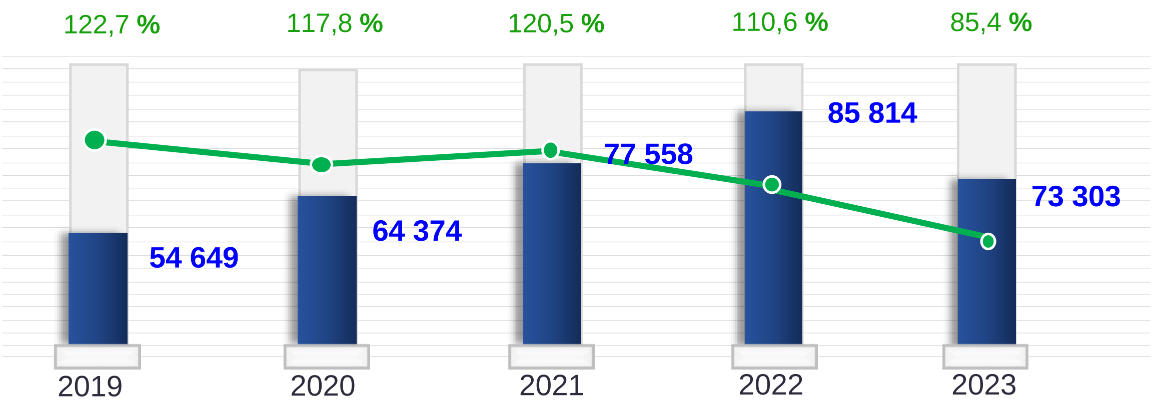

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

Sanoat

Qurilish

Savdo

Tashish va saqlash

Yashash va ovqatlanish

Axborot va aloqa

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

Boshqa turlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan 85,2 mingta tijorat korxona va tashkilotlarining 73,3 mingtasi mas’uliyati cheklangan jamiyatlar ulushiga to‘g‘ri keladi. Mazkur jamiyatlar mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatining eng keng tarqalgan shakli hisoblanadi.

Hududlar kesimida

Mirzo Ulug‘bek tumani	8 888	Yashnobod tumani	6 438
Yunusobod tumani	8 872	Mirobod tumani	6 389
Chilonzor tumani	8 812	Uchtepa tumani	5 610
Yakkasaroy tumani	6 857	Sergeli tumani	4 210
Olmazor tumani	6 803	Bektemir tumani	1 936
Shayxontohur tumani	6 586	Yangihayot tumani	1 902

Yangi tashkil etilgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil yanvar - iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

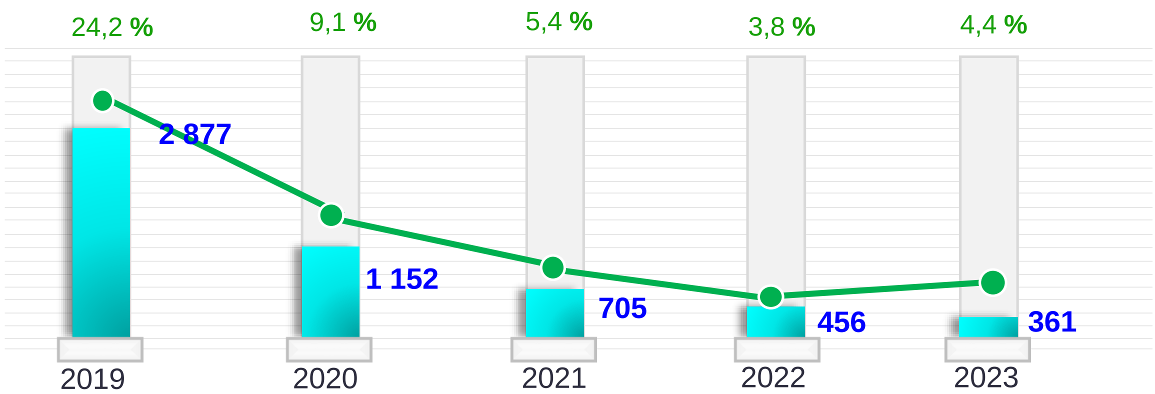

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

228
6,0 %

Savdo

27
2,5 %

Sanoat

11
3,2 %

Qurilish

7
3,6 %

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

17
5,7 %

Tashish va saqlash

27
4,8 %

Yashash va ovqatlanish

8
3,0 %

Axborot va aloqa

36
2,1 %

Boshqa turlar

Xususiy korxona – mulkdor yagona jismoniy shaxs tomonidan tuzilgan va boshqariladigan tijoratchi tashkilot deb e’tirof etiladi. Xususiy korxona tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shaklidir.

Xususiy korxona o‘z mulkida alohida mol-mulkka ega bo‘ladi, o‘z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘lishi hamda ularni amalga oshirishi, majburiyatlarni bajarishi, sudda da’vogar va javobgar bo‘lishi mumkin.

Hududlar kesimida

Chilonzor tumani	62	5,5 %	Yashnobod tumani	27	4,3 %
Mirzo Ulug‘bek tumani	50	6,3 %	Sirg‘ali tumani	26	5,7 %
Shayxontohur tumani	38	4,6 %	Mirobod tumani	20	4,1 %
Uchtepa tumani	35	3,2 %	Yakkasaroy tumani	19	3,8 %
Yunusobod tumani	32	3,8 %	Yangihayot tumani	18	9,7 %
Olmazor tumani	29	2,9 %	Bektemir tumani	5	1,7 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni — Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

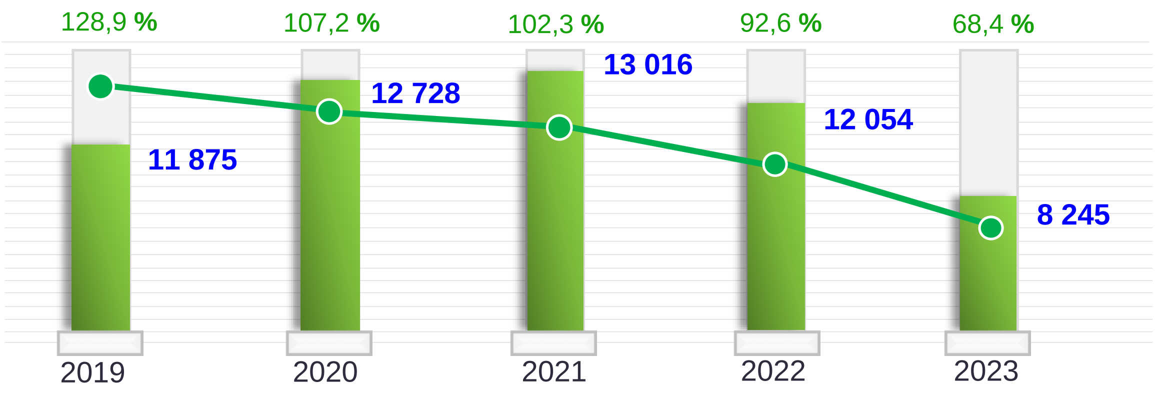

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

22

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

1 084

Sanoat

343

Qurilish

3 787

Savdo

298

Tashish va saqlash

557

Yashash va ovqatlanish

263

Axborot va aloqa

194

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

1 697

Boshqa turlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar soni 8,2 mingtani tashkil qiladi.

Hududlar kesimida

Chilonzor tumani	1 127	Yashnobod tumani	623
Uchtepa tumani	1 108	Yakkasaroy tumani	499
Olmazor tumani	1 012	Mirobod tumani	483
Yunusobod tumani	837	Sergeli tumani	458
Shayxontohur tumani	822	Bektemir tumani	299
Mirzo Ulug‘bek tumani	791	Yangihayot tumani	186

Yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil yanvar-iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

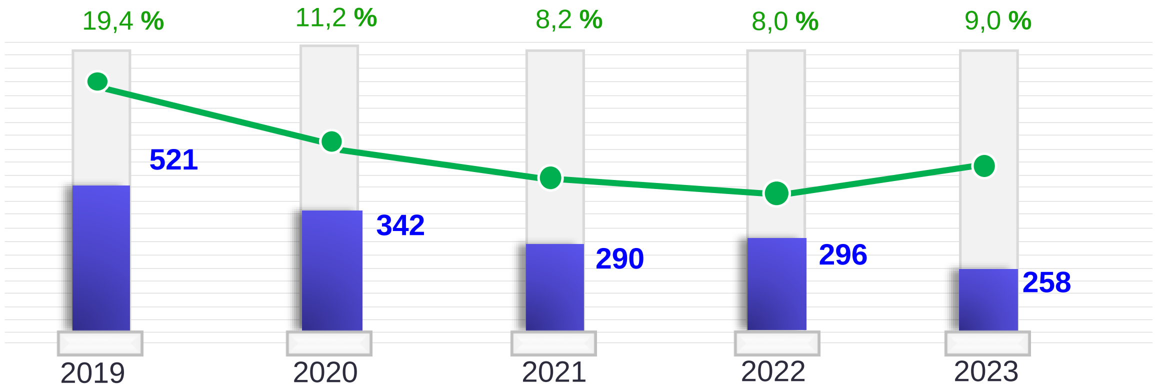

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

2
5,7 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

53
6,8 %

Sanoat

2
6,5 %

Qurilish

88
9,8 %

Savdo

4
13,8 %

Tashish va saqlash

64
11,4 %

Yashash va ovqatlanish

3
7,3 %

Axborot va aloqa

6
8,7 %

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

36
8,1 %

Boshqa turlar

Oilaviy korxona – uning ishtirokchilari tomonidan tovarlar ishlab chiqarish (ishlar bajarish, xizmatlar ko‘rsatish) va realizatsiya qilishni amalga oshirish uchun ixtiyoriy asosda, oilaviy korxona ishtirokchilarining ulushli yoki birgalikdagi mulkida bo‘lgan umumiy mol-mulk, shuningdek, oilaviy korxona ishtirokchilaridan har birining mol-mulki negizida tashkil etiladigan kichik tadbirkorlik subyektidir.

Oilaviy korxona faoliyati uning ishtirokchilari shaxsiy mehnatiga asoslanadi va tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakllaridan biridir.

Hududlar kesimida

Yashnobod tumani	28	10,4 %	Sergeli tumani	23	12,8 %
Shayxontohur tumani	26	7,7 %	Mirobod tumani	20	13,4 %
Uchtepa tumani	25	6,8 %	Chilonzor tumani	19	7,5 %
Yunusobod tumani	25	7,4 %	Mirzo Ulug’bek tumani	16	7,4 %
Yangihayot tumani	25	17,4 %	Yakkasaroy tumani	14	8,6 %
Olmazor tumani	24	6,7 %	Bektemir tumani	13	12,7 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni | Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

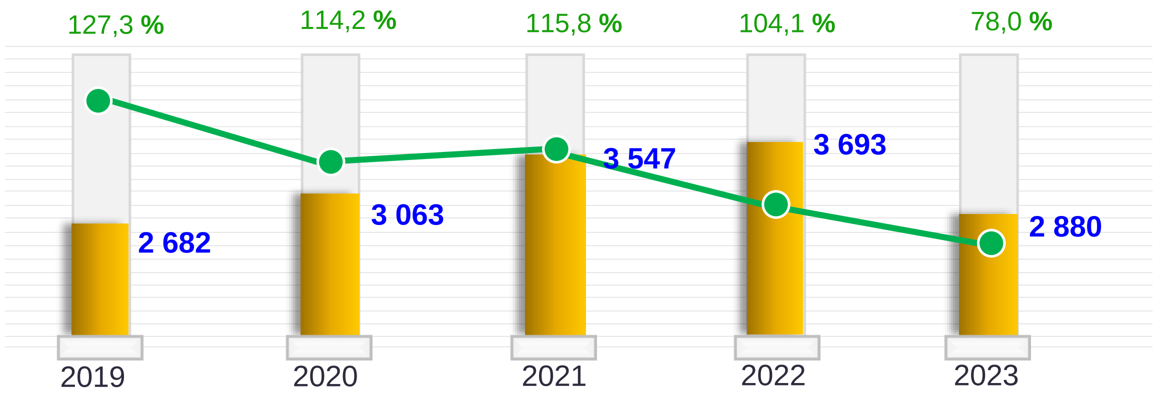

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

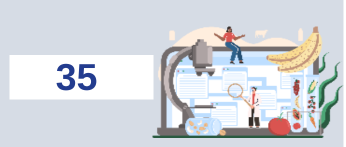
35

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

778

Sanoat

31

Qurilish

895

Savdo

29

Tashish va saqlash

559

Yashash va ovqatlanish

41

Axborot va aloqa

69

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

443

Boshqa turlar

Yuridik shaxs sifatida davlat ro‘yxatidan o‘tib, faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra 2022 - yilning mos davriga nisbatan 813 taga kamaygan.

Hududlar kesimida

Uchtepa tumani	366	Mirzo Ulug‘bek tumani	216
Olmazor tumani	360	Sergeli tumani	180
Yunusobod tumani	340	Yakkasaroy tumani	162
Shayxontohur tumani	338	Mirobod tumani	149
Yashnobod tumani	269	Yangihayot tumani	144
Chilonzor tumani	254	Bektemir tumani	102

Yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot

2023 - yil yanvar - iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

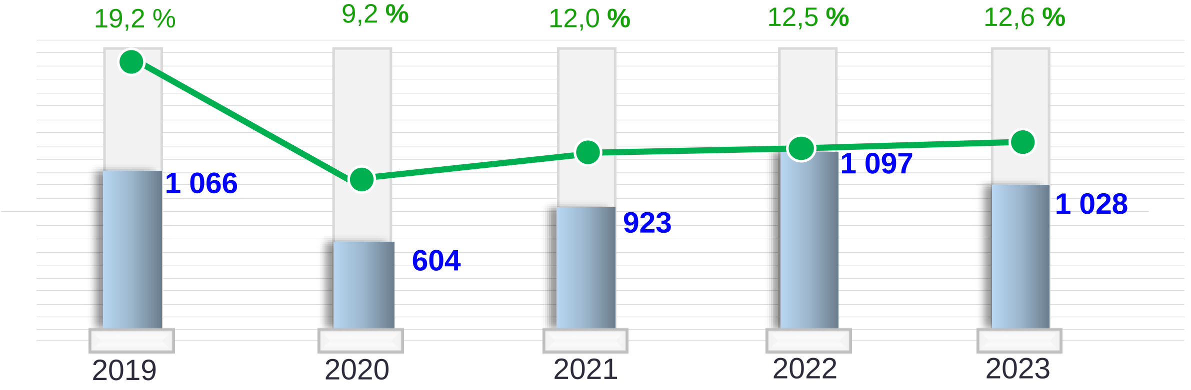

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat turi	Soni	Foizda
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	7	14,0 %
Sanoat	107	9,2 %
Qurilish	83	13,3 %
Savdo	406	13,4 %
Tashish va saqlash	42	13,0 %
Yashash va ovqatlanish	38	11,2 %
Axborot va aloqa	126	17,6 %
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	16	13,9 %
Boshqa turlar	203	11,2 %

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – korxonaning ustav jamg‘armasida norezidentlar, chet el yuridik shaxslari (chet el firmalarining filial va bo‘linmalari), chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar mulki ishtirokidagi korxonalar hisoblanadi.

Mamlakatimizda xalqaro iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish bo‘yicha olib borilayotgan jadal ishlar natijasida, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalarning soni sezilarli darajada oshib borayotganligini ko‘rishimiz mumkin.

Hududlar kesimida

Tuman	Soni	Foizda	Tuman	Soni	Foizda
Mirobod tumani	189	13,1 %	Shayxontohur tumani	57	10,2 %
Mirzo Ulug‘bek tumani	185	15,8 %	Sirg‘ali tumani	55	15,8 %
Yakkasaroy tumani	133	10,9 %	Olmazor tumani	45	11,0 %
Yunusobod tumani	113	11,6 %	Yangihayot tumani	25	17,4 %
Yashnobod tumani	92	12,6 %	Bektemir tumani	24	12,8 %
Chilonzor tumani	90	11,9 %	Uchtepa tumani	20	8,5 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

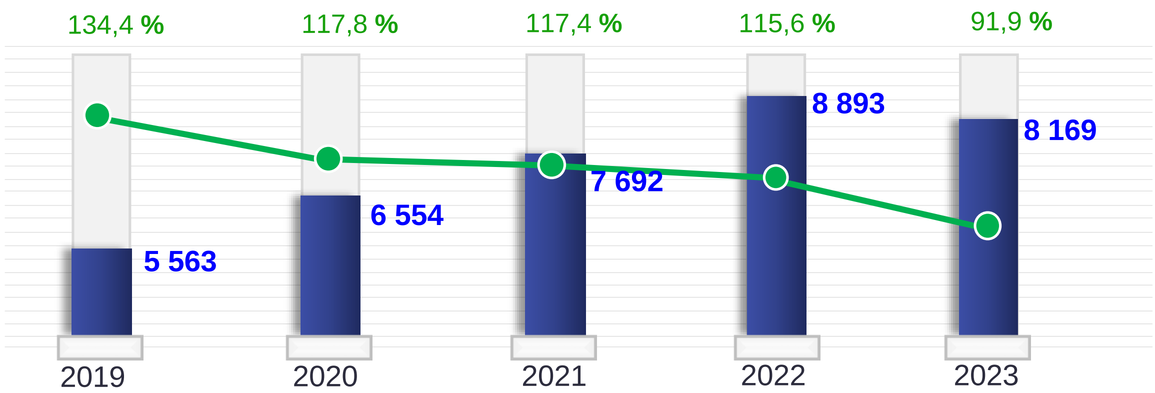

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

50

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

1 167

Sanoat

623

Qurilish

3 031

Savdo

323

Tashish va saqlash

338

Yashash va ovqatlanish

717

Axborot va aloqa

115

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

1 805

Boshqa turlar

Keyingi besh yilda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni 2,0 barobarga oshdi.

Yetakchi o‘rinni 2 011 ta korxonada to‘liq yoki qisman ulushi mavjud bo‘lgan Rossiya Federatsiyasi egallagan. Bu xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar umumiy soning 24,6 foiz ulushini tashkil etadi. Shuningdek, O‘zbekiston iqtisodiyotiga o‘z kapitalini kiritayotgan Turkiya (ulushi 12,9 foiz), Xitoy (ulushi 11,2 foiz), Qozog‘iston (ulushi 8,9 foiz) va Janubiy Koreya (ulushi 5,4 foiz) davlatlari ham yetakchilardan hisoblanadi.

Hududlar kesimida

Mirobod tumani	1 440	Shayxontohur tumani	561
Yakkasaroy tumani	1 216	Olmazor tumani	410
Mirzo Ulug‘bek tumani	1 169	Sirg‘ali tumani	348
Yunusobod tumani	971	Uchtepa tumani	236
Chilonzor tumani	756	Bektemir tumani	188
Yashnobod tumani	730	Yangihayot tumani	144

Davlatlar kesimida yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023 - yil yanvar - iyul oylarida, birlikda

Rossiya Federatsiyasi	**342**
Xitoy Xalq Respublikasi	**168**
Armaniston Respublikasi	**4**
Buyuk Britaniya	**12**
Qozog‘iston Respublikasi	**79**
Turkiya Respublikasi	**85**

Toshkent shahrining o‘sishni jadallashtirish, xalqaro aloqalarni kengaytirish va to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar uchun qulay huquqiy muhit yaratish bo‘yicha keng qamrovli iqtisodiy va ijtimoiy islohotlar olib borilmoqda. Mamlakatning strategik geografik joylashuvi, boy va xilma-xil tabiiy resurslari o‘sish uchun ulkan imkoniyatlarni namoyon etadi. O‘zbekiston hukumati o‘z fuqarolarining farovonligini oshirish, biznesni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etishni rag‘batlantirish maqsadida, chet el investitsiyalarini ko‘paytirishga ustuvor ahamiyat bermoqda.

Davlatlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

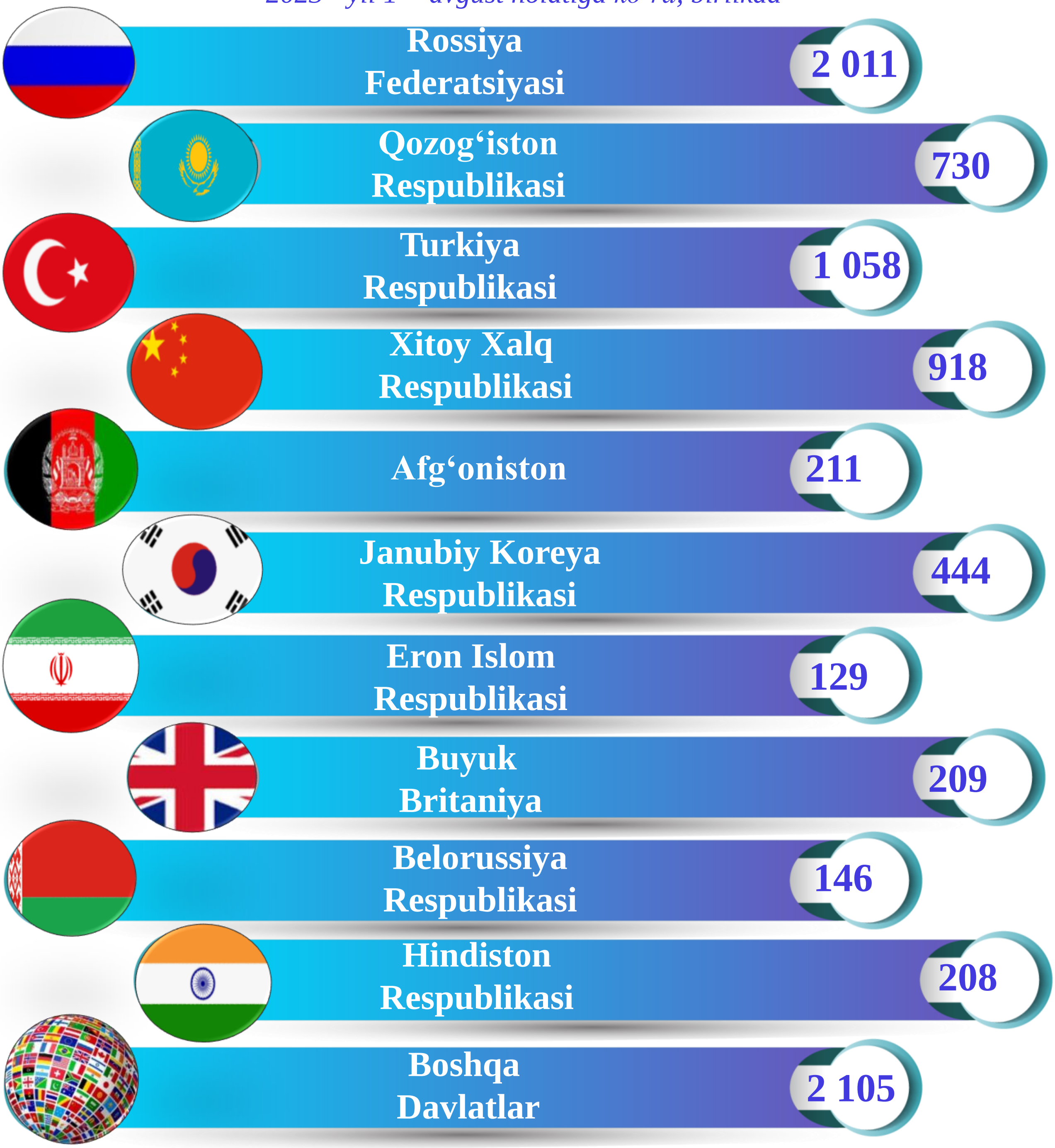

O‘zbekistonning yangi tashqi siyosatini asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo‘nalishlariga e’tibor berish, qo‘shni davlatlar bilan yaxshi qo‘shnichilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg‘araz asosda kengaytirishdir.

Buning samarasida, bugungi kunda O‘zbekiston iqtisodiyotning turli tarmoqlarida tadbirkorlik faoliyatini yuritish va investitsiyalarni jalb qilish uchun zarur bo‘lgan ichki sharoitlarni yaratish jarayonini rag‘batlantirishga qaratilgan izchil islohotlar amalga oshirilayotgani kuzatilmoqda.

Shuningdek, xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalardan 2 620 tasi qo‘shma korxonalar, 5 549 tasi esa xorijiy korxonalar hisobiga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy va qo‘shma korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar		qo‘shma korxonalar
1 068	Mirobod	372
886	Yakkasaroy	330
807	Mirzo Ulug‘bek	362
657	Yunusobod	314
506	Chilonzor	250
473	Yashnobod	257
348	Shayxontohur	213
231	Sirg‘ali	117
228	Olmazor	182
153	Uchtepa	83
105	Bektemir	83
87	Yangihayot	57

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan qo‘shma va xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra, birlikda

	xorijiy korxonalar	qo‘shma korxonalar
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	28	22
Sanoat	613	554
Qurilish	441	182
Savdo	2 226	805
Tashish va saqlash	214	109
Yashash va ovqatlanish	237	101
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	68	47
Axborot va aloqa	525	192
Boshqa turlar	1 197	608

So‘nggi yillarda O‘zbekiston iqtisodiyotni jadal o‘zgartirishni boshdan kechirdi va xalqaro hamjamiyatda ochiqlik, innovatsiya va biznes va sarmoyaviy to‘siqlarni bartaraf etishda qat’iylik timsollaridan biri sifatida tobora ko‘proq e’tirof etilmoqda.

Demak, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonining ko‘payishi, avvalambor, mamlakatdagi siyosiy barqarorlik va investitsiya faoliyatining huquqiy asoslari takomillashtirilgani bilan bog‘liq.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan axborot-ma’lumotnoma tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik shaxslarning faollik darajasi – ma’lum bir davrda faoliyat ko‘rsatmayotgan yuridik shaxslarning jami ro‘yxatdan o‘tgan yuridik shaxslarga nisbatining foizdagi ifodasi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 - yil 24 - avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 275 - son qarorining 1 - ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida 2023 - yil 1 - avgust holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Statistika agentligining www.stat.uz va Toshkent shahar statistika boshqarmasining www.toshstat.uz rasmiy saytidan (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkin.

Statistik registrlarni yuritish bo‘limi
Tel.:71 203 88 31